

Source :

โพสต์ทูเดย์

Date :

- 6 ต.ค. 2560

Page :

๗

No :

' 60346058 '

'ซาอุดี' กระชับ 'รัสเซีย' สัมพันธ์ดีเริ่มที่น้ำมัน

| นันทิยา อภิเษกรายการ

การเดินทางเยือนรัสเซีย

ของสมเด็จพระราชาธิบดี ซัลมาน บิน อับดุลอาซิซ อัล ซาอุด แห่ง ซาอุดีอาระเบีย เมื่อวันที่ 5 ต.ค. อาจเรียกได้ว่าเป็นหนึ่งในมิชชั่นทางการทูตครั้งใหญ่ของปีนี้ หรือในรอบหลายทศวรรษก็ว่าได้ เพราะนอกจากจะเป็นการเดินทางเยือนเครมลินครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของกษัตริย์ซาอุดีอาระเบียแล้ว ก็ยังอาจหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงยุทธศาสตร์และการทูตในตะวันออกกลางตามมา

แม้รัสเซียจะเป็นพันธมิตรยาวนาน โดยเป็นประเทศแรกในสมัยสหภาพโซเวียตที่ยอมรับซาอุดีอาระเบียตั้งแต่ยังเป็นราชอาณาจักรอิญาซและนัจญด์ ในปี 1926 หรือก่อนที่จะมีการรวมอาณาจักรเป็นซาอุดีอาระเบีย แต่ความสัมพันธ์ระหว่างซาอุดีอาระเบีย-รัสเซีย ทั้งในมุมเศรษฐกิจและการเมือง ก็เต็มไปด้วยการแข่งขันมากกว่าจนเรียกได้ว่าเป็นศัตรูคู่แข่งมากกว่ามิตร

โดยเฉพาะหากนับประเด็นความขัดแย้งในยุคใหม่อย่าง "ซีเรีย" และการที่รัสเซียเป็นพันธมิตรกับศัตรูอย่าง "อิหร่าน" ด้วยแล้ว จึงทำให้การกระชับความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในระดับ "ประมุขของประเทศ" เป็นสิ่งที่ยากเกินกว่าจะจินตนาการได้

การเดินทางเยือนวังเครมลินด้วยพระองค์เอง และมีกำหนดการพบกับประธานาธิบดี วลาดิเมียร์ ปูติน ของรัสเซียในวันนี้ จึงถูกจับตามองอย่างใกล้ชิดว่าจะเปลี่ยนทางการทูตครั้งใหญ่หรือไม่

จุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์อันดีอีกครั้ง อาจอยู่ที่การเข้าตาจนของทั้งสองประเทศ จากราคาน้ำมันที่ร่วงลงกว่า 70% นับตั้งแต่ช่วงฟักสุดที่กว่า 140 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล ลงไปต่ำกว่า 30 ดอลลาร์/บาร์เรล และร่วงลงนานกว่าที่คาดเอาไว้ จนแม้แต่ประเทศพลังงานผู้ร่ำรวยยังยากที่ยึดต่อเนื่อง และนำไปสู่ตีลความร่วมมือครั้งสำคัญระหว่างกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันรายใหญ่ (โอเปก) กับกลุ่มประเทศนอกโอเปก ที่ประกาศข้อตกลงลดกำลังการผลิตน้ำมันเพื่อพยุงราคา

การเดินทางเยือนวังเครมลิน ด้วยพระองค์เอง และมีกำหนดการ พบกับประธานาธิบดี วลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซียในวันนี้ จึงถูกจับตามอง อย่างใกล้ชิดว่าจะเป็จุดเปลี่ยน ทางการทูตครั้งใหญ่หรือไม่

เมื่อปลายปี 2016 ที่ผ่านมา

การเปลี่ยนท่าทีจากศัตรูเป็นมิตรนั้น ส่วนหนึ่งยังอยู่ในข่าย “ไม่มีมิตรแท้ และศัตรูถาวร” เพราะสหรัฐที่เป็นมหามิตรกับซาอุดีอาระเบียมาตลอดนั้น ก็กลับมาเป็นคู่แข่งสำคัญด้านพลังงานเสียเองกับอุตสาหกรรมน้ำมันจากชั้นหินดินดาน (เชลลอส) ซึ่งกลายเป็นตัวแปรสำคัญในปัจจุบันที่ทำให้โอเปกสูญเสียอำนาจการผูกขาดราคาน้ำมันไป และทำให้ราคาพลังงานไม่สามารถฟื้นตัวกลับมาได้ง่ายนัก

นอกจากความร่วมมือด้านพลังงานของ 2ยักษ์ใหญ่ที่เป็นผู้นำของกลุ่มโอเปกและนอกโอเปกแล้ว ส่วนหนึ่งยังอาจเป็นเพราะปัจจัยจากซีเรีย ที่หลังจากผ่านสงครามกลางเมืองมากกว่า 6 ปีแล้ว ก็ยังไม่มีใครสามารถโค่นประธานาธิบดี บาชาร์ อัล-อัสซาด ลงได้จริงๆ เสียที

บรรดาผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำมัน ยูเรเชีย และตะวันออกกลางกับแอฟริกา

เหนือ ของบริษัทวิจัยยูเรเชีย กรุ๊ป ให้มุมมองกับซีเอ็นบีซี ว่า ในการเข้าแทรกแซงเรื่องซีเรียนั้น รัสเซียพยายามที่จะพัฒนาความสัมพันธ์แบบเป็นองค์รวมกับมหาอำนาจทุกฝ่ายในตะวันออกกลาง ไปจนถึงการลดความตึงเครียดกับฝ่ายที่เห็นต่าง ซึ่งตรงจุดนี้ซาอุฯ อาจตระหนักได้ว่าแม้จะมีบทบาทไม่เท่ากับสหรัฐ แต่รัสเซียก็ถือเป็นผู้เล่นหลักที่ไม่น้อยหน้า โดยเฉพาะบทบาทในการใกล้ชิดกับ “อิหร่าน” อีกหนึ่งในผู้เล่นสำคัญของมหาภพซีเรีย

มาถึงจุดนี้แล้ว ซาอุฯ อาจยอมรับความล้มเหลวในการโค่นล้มประธานาธิบดีอัสซาดได้แล้ว และยอมร่วมมือกับรัสเซียเพื่อให้ช่วยจำกัดยับยั้งอิทธิพลของอิหร่านต่อซีเรีย รวมไปถึงเยเมนด้วย

ความร่วมมือด้านพลังงานและมุมมองทางการเมืองที่อาจเปลี่ยนไป นำไปสู่การเดินทางเยือนรัสเซียเป็นครั้งแรกของเจ้าชายโมฮัมเหม็ด บิน ซัลมาน

มกุฎราชกุมารของซาอุฯ เมื่อเดือนพ.ค.ที่ผ่านมา ซึ่งมีการเจรจาตกลงด้านพลังงาน การค้าและการลงทุนกันกว่าหมื่นล้านดอลลาร์ และปูทางไปสู่การเดินทางเยือนในระดับประมุขของประเทศเป็นครั้งแรกตามมา

ในการเยือนรัสเซียรอบล่าสุดนี้ จะประเดิมด้วยดีลพลังงานมูลค่ากว่า 3,000 ล้านดอลลาร์ (ราว 1 แสนล้านบาท) ในจำนวนนี้รวมถึงการลงทุนของบริษัทปิโตรเคมีคัล ซิเบอร์ ที่จะเข้าไปตั้งโรงงานในซาอุฯ มูลค่า 1,100 ล้านดอลลาร์ (ราว 3.67 หมื่นล้านบาท) และเป็นที่คาดว่าจะมีการลงนามความร่วมมืออีกหลายอย่างตามมาหลังการพบกันของกษัตริย์ซัลมานและปูตินในวันนี้

ไฟแนนเชียลไทมส์ รายงานว่าบริษัทซาอุฯ สนใจที่จะลงทุนในโครงการอาร์กติก แอลเอ็นจี ที่นำโดยบริษัท โนวาเท็ก ของรัสเซีย และซาอุฯ ยังสนใจลงทุนอีก 150 ล้านดอลลาร์ (ราว 5,000 ล้านบาท) ในบริษัท ยูเรเชีย ดริลลิง อีกด้วย

ก่อนหน้านี้ไม่นาน ปูตินได้ส่งสัญญาณเกริ่นว่า อาจให้ความร่วมมือขยายข้อตกลงกำลังการผลิตน้ำมันออกไปอีก จากเดิมที่จะครบกำหนดในสิ้นเดือน มี.ค. 2018 โดยอาจเลื่อนไปเป็นสิ้นปี 2018 ได้หากสถานการณ์เห็นสมควร ซึ่งเท่ากับเปิดช่องความร่วมมือกับโอเปกมากขึ้น หากแผนการขึ้นราคาน้ำมันที่กำลังขยับขึ้นอย่างช้าๆ ในขณะนี้ต้องล่มลงไปเพราะเชลลอส

อย่างไรก็ดี นักวิเคราะห์หลายฝ่ายมองว่าการทูตของ 2 มหาอำนาจพลังงานในครั้งนี้อาจยังเริ่มต้นได้จำกัดที่แวดวงพลังงานก่อน และยังไม่ถึงการยกระดับในเรื่องทางการเมือง หรือการพลิกด้านปรับชั้นนโยบายการทูตไปมากนัก เนื่องจากจุดยืนของทั้งสองฝ่ายยังต่างกันอยู่มาก และอาจเริ่มต้นได้ดีที่สุดเพียงแค่การประนีประนอม

“กษัตริย์ซัลมานจะไม่เรียกร้องเอาในสิ่งที่เขาไปไม่ได้ในการพบกับปูตินซาอุฯ จะตั้งเป้าถึงความร่วมมือที่เกิดขึ้นได้จริงกับรัสเซีย และเข้าใจดีว่าไม่อาจแยกรัสเซียกับอิหร่านออกจากกันได้” อิรินา ซูโปนินา ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันศึกษายุทธศาสตร์รัสเซีย กล่าว ■